

MOTIE stevige structurele afspraken in het sociaal domein II

Aan: De Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, in vergadering bijeen op 30 november, behandelende de VNG -en Kabinetsreactie op de moties sociaal domein van de ALV VNG d.d. 27 juni 2018

Onderwerp: Verantwoording over samenhangende moties sociaal domein (op basis Kabinetsreactie)

Constateernde.

- dat gemeenten in de ALV 27 juni 2018 de motie '*Stevige structurele afspraken in het sociaal domein*' hebben aangenomen met 99,51% van de stemmen, waarin onder andere is gesteld dat:
 - gemeenten niet voldoende structurele financiële middelen hebben om zowel de tekorten in het sociaal domein aan te vullen als om middelen voor het IBP beschikbaar te stellen;
 - gemeenten instemmen met het IBP, op voorwaarde dat VNG in gesprek blijft met het kabinet over de uitkomsten van lopende onderzoeken (o.a. aandringt dat het afgesproken onderzoek naar uitgaven jeugdhulp ook gaat over de volumeontwikkeling, de tekorten op het Buigbudget, loon- en prijsbijstellingen, en gevolgen abonnementstarief) en te komen tot duurzame oplossingen in het sociale domein door het beschikbaar stellen van toereikende macrobudgetten door het Rijk;
 - gemeenten samen met het kabinet de IBP-opgaven willen uitvoeren, maar per (deel)akkoord zullen beoordelen of er voldoende financiële ruimte is voor de uitvoering, in relatie tot de oplossing van de structurele problemen in het sociaal domein;
- dat het kabinet per brief reageert op de motie en gemeenten ook erkenning geeft voor de grote voortvarendheid waarmee gemeenten de nieuwe taken in het sociaal domein hebben opgepakt, zowel vanuit inhoudelijk als vanuit financieel oogpunt;
- dat het kabinet met de VNG onafhankelijke verdiepende onderzoeken laat uitvoeren met de componenten volumegroei, aanvraag fonds tekortgemeenten en een benchmarkanalyse;
- dat de 77 gemeenten die in aanmerking komen voor een bijdrage uit het Fonds tekortgemeenten 2018 gezamenlijk een tekort hadden van bijna 489 miljoen euro en dat dit slechts de top van de ijsberg is: er zijn veel meer gemeenten met bovendien toenemende tekorten met name in 2018;
- dat de AmvB reële prijs Wmo 2015 – zeker gezien de tekorten op de arbeidsmarkt – een prijsopdrijvende werking voor gemeenten heeft, die niet (voldoende) gecompenseerd wordt door het Rijk;
- dat er geen onderzoek is aangekondigd over de toenemende kosten binnen de Wmo waaronder het gevolg van de invoering van het abonnementstarief;
- dat gemeenten zowel wettelijk verplicht zijn een sluitende begroting op te leveren als ook een wettelijke zorgplicht hebben, waardoor de tekorten sociaal domein ten koste gaan van noodzakelijke investeringen op alle domeinen (gemeentebreed);
- dat de reacties vanuit de VNG en het kabinet op de moties verdere aanknopingspunten bieden voor structurele afspraken in het sociaal domein.

Overwegende:

- dat het kabinet en de VNG zorgvuldig aan de slag zijn gegaan met de signalen vanuit de gemeenten over de tekorten in het sociaal domein, maar dat er nog onvoldoende zicht is op een definitieve oplossing en op het tijdsbestek waarbinnen deze oplossing voor handen is;
- dat het VNG bestuur bij brief van 6 november 2018 naar haar leden reageert op de kabinetsreactie, daarin voorstelt om de motie '*stevige structurele afspraken*' van kracht te laten blijven, en dat gemeenten middels deze motie een aanscherping op het voorstel van de VNG willen aanbrengen;
- dat noch de kabinetsbrief, noch de VNG-ledenbrief zicht geeft op een (tussen)oplossing voor gemeenten die tot de invoering van het nieuwe verdeelmodel met grote tekorten kampen;

- dat het kabinet in zijn brief weinig blijk geeft van wat de transformatie (qua tijd en geld) van gemeenten heeft gevegd en vergt, onvoldoende blijk geeft van de klem waarin gemeenten zitten, en onvoldoende zekerheid biedt dat de uitkomsten van het jeugdonderzoek (ook) financieel vertaald mogen worden;
- dat de tekorten in het sociale domein de transformatie en investeringen door gemeenten hinderen, en dat de tekorten gemeenten tot bezuinigingen dwingen.

Draagt het VNG bestuur op:

- te werken met het kabinet aan de inrichting van een door het kabinet gefinancierde voorziening voor gemeenten om ernstige tekorten op te vangen voor de jaren 2018, 2019 en 2020 totdat het nieuwe verdeelmodel van kracht is;
- ervoor te zorgen dat het macrobudget meebeweegt met de volumegroei en de CAO ontwikkelingen in het sociaal domein;
- ervoor te zorgen dat het onderzoek dat het kabinet en de VNG uitvoeren naar de uitgaven en de volumestijging jeugdhulp, uiterlijk in februari 2019 wordt afgerond, voordat het kabinet de Voorjaarsnota 2019 opstelt;
- ervoor te zorgen dat het kabinet en de VNG een onderzoek starten naar de sturingsmogelijkheden op de Wmo in relatie tot de impact van centrale afspraken, waaronder de gevolgen van het abonnementstarief, waarbij gemeenten worden betrokken bij de voorbereiding van de onderzoek en het toezicht op de uitvoering van dat onderzoek en er voor de ALV op 5 juni 2019 een onderzoeksvoorstel ligt;
- nu al concreet af te spreken met het kabinet dat de uitkomsten van het onderzoek naar uitgaven en volumestijging jeugdzorg zwaar en expliciet meewegen bij de afwegingen voor de Voorjaarsnota 2019 zodanig dat het leidt tot een toereikend macrobudget;
- om - wanneer uit het onderzoek blijkt dat de financiering van deze gemeentelijke taken tot nu toe inderdaad ontoereikend is – met het kabinet af te spreken dat het kabinet in de Voorjaarsnota 2019 voorstellen doet om de financiering van de jeugdzorg structureel op orde te brengen;
- om de absolute blokkade rondom deel- of uitwerkingsakkoorden in het sociaal domein op te heffen, maar wel per akkoord met een financiële component (via de commissie financiën en de desbetreffende inhoudelijke commissie), een afweging te maken of het akkoord op basis van kennis over de financiële consequenties daarvan voor gemeenten gesloten kan worden;
- om de motie 'stevige structurele afspraken in het sociaal domein' ten minste tot de ALV op 5 juni 2019 van kracht te laten zijn.

Mede ingediend door de gemeenten:

- Aalburg
- Alblasterdam
- Alkmaar
- Almelo
- Almere
- Alphen a/d Rijn
- Amersfoort
- Apeldoorn
- Arnhem
- Breda
- Cromstrijen
- Delft
- Den Helder
- Emmen
- Enschede

- Eindhoven
- Epe
- Gouda
- Gorinchem
- Gulpen-Wittem
- Haarlem
- Haarlemmermeer
- Hardinxveld Giessendam
- Hendrik Ido Ambacht
- Hengelo
- Helmond
- Heumen
- Hillegom
- Hilversum
- Hof van Twente
- Kaag en Braassem
- Katwijk
- Leiden
- Leeuwarden
- Leerdam
- Leiderdorp
- Leidschendam-Voorburg
- Lisse
- Lochem
- Losser
- Maastricht
- Nieuwkoop
- Noordwijk
- Noordwijkerhout
- Oegstgeest
- Oldambt
- Oldenzaal
- Oud Beijerland
- Pijnacker-Nootdorp
- Roosendaal
- 's Hertogenbosch
- Sliedrecht
- Strijen
- Teylingen
- Tilburg
- Twenterand
- Venlo
- Veendam
- Veenendaal
- Voorschoten
- Vught
- Wassenaar
- Waterland
- Werkendam
- Woudrichem
- Wijchen

- Zaanstad
- Zoetermeer
- Zoeterwoude
- Zwijndrecht

Groningen, 27 november 2018,

Burgemeester en Wethouders van Groningen, namens deze:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P. den Oudsten', written over a horizontal line.

Peter den Oudsten (Burgemeester)

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'P. Teesink', written over a horizontal line.

Peter Teesink (Gemeentesecretaris)